

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 b §:n muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia siten, että vuonna 2020 kunnille maksettavien verotulojen viivästymisestä johtuvien määrääikaisten korvausten määrä tarkistettaisiin vastaamaan uusinta arviota verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 väliaikaisesti aiheutuvasta kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymisestä. Verotulojen viivästymisestä johtuvien määrääikaisten korvausten tarkistettu määrä olisi yhteensä 114 miljoonaa euroa nykyisen 547 miljoonan euron sijasta. Kunnallisverotulojen viivästymisen perusteella kunnille maksettavien korvausten määrä olisi yhteensä 98 miljoonaa euroa, yhteisöverotulojen viivästymisen perusteella maksettavien korvausten määrä yhteensä 7 miljoonaa euroa ja kiinteistöverotulojen viivästymisen perusteella maksettavien korvausten määrä yhteensä 9 miljoonaa euroa.

Maksettavien korvausten perusteella veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta voimassa olevan lain mukaan vuonna 2021 tehtävä vähennys jaksotettaisiin tehtäväksi vuosina 2021 ja 2022 sen mukaisesti, miten vuodelta 2020 viivästyvien verotulojen arvioidaan kertyvän kunnille.

Samassa yhteydessä tarkistettaisiin maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioitu määrä, joka lisätään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vähennettävään euromäärään. Maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvan viivästyskoron arvioitu määrä olisi kunnallisveron osalta 2 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 1 miljoona euroa vuonna 2022.

Esitys liittyy esitykseen vuoden 2020 viidenneksi lisätalousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

---

## SISÄLLYS

|                                                                                       |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....                                                  | 1 |
| PERUSTELUT .....                                                                      | 3 |
| 1 Nykytila ja sen arviointi.....                                                      | 3 |
| 2 Ehdotukset ja niiden vaikutukset .....                                              | 4 |
| 2.1 Keskeiset ehdotukset.....                                                         | 4 |
| 2.2 Pääasialliset vaikutukset.....                                                    | 4 |
| 3 Asian valmistelu .....                                                              | 5 |
| 4 Voimaantulo .....                                                                   | 5 |
| 5 Suhde muihin esityksiin.....                                                        | 5 |
| 6 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys .....                                     | 5 |
| LAKIEHDOTUS .....                                                                     | 6 |
| Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 b §:n muuttamisesta..... | 6 |
| LIITE .....                                                                           | 7 |
| RINNAKKAISTEKSTI.....                                                                 | 7 |
| Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 b §:n muuttamisesta..... | 7 |

## PERUSTELUT

### 1 Nykytila ja sen arviointi

Pääministeri Sanna Marinin hallitus päätti keväällä 2020 kuntien tukemiseen liittyvistä toimenpiteistä koronavirusepidemian aiheuttamien vaikutusten johdosta. Osana tukitoimia kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704/2009) lisättiin säännökset kunnille maksettavista verotulojen viivästyttämisestä johtuvista määräaikaista korvauksista (laki 293/2020; HE 32/2020 vp). Korvaukset liittyvät verotuksessa toteutettuihin määräaikaisiin toimenpiteisiin, joilla on pyritty helpottamaan koronavirusepidemian johdosta talousvaikeuksiin joutuneiden yritysten tilannetta ja jotka pienentävät kuntien kunnallisveron, kiinteistöveron ja yhteisöjen tuloveron verotulokertymiä väliaikaisesti vuonna 2020. Maksujärjestelyn kohteena olevista veroista maksettavaa viivästyskorkoa on alennettu väliaikaisella lakimuutoksella ja Verohallinto on helpottanut verotuksen maksujärjestelyn ehtoja liittyen muun ohessa maksuohjelman maksuerien aikatauluun sekä mahdollisuuteen lisätä uusia veroja voimassa olevaan maksujärjestelyyn (ks. tarkemmin hallituksen esitykset 33/2020 vp ja 74/2020 vp).

Verotulojen viivästyttämisestä johtuvista määräaikaista korvauksista säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 b §:ssä, joka on tullut voimaan 1.5.2020. Pykälän 1 momentin mukaan vuonna 2020 toteutetuista verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista johtuvaa kuntien arvioitua verotulojen viivästyttämisestä vastaava euromäärä maksetaan kunnille vuonna 2020. Vastaava euromäärä lisättynä maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioidulla määrällä vähennetään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2021.

Pykälän 2 momentin mukaan kunnallisverotulojen viivästyttämisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 422 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille verovuoden 2020 verontilityksissä sovellettavien kunnallisveron jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Yhteisöverotulojen viivästyttämisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 45 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille yhteisöveron vuoden 2020 jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Kiinteistöverotulojen viivästyttämisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 80 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille vuodelta 2019 toimitetun kiinteistöverotuksen kuntakohtaisten osuuksien suhteessa. Vähennykset vuonna 2021 tehdään vastaavin perustein. Maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvan viivästyskoron arvioitu määrä on kunnallisveron osalta 20 miljoonaa euroa, yhteisöveron osalta 2 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron osalta 3 miljoonaa euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain voimassa olevan 36 b §:n 2 momentin mukaiset euromäärät ovat keväällä 2020 tehtyjen arvioiden mukaisia. Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä todetaan, että mikäli esityksen mukaiset arviot poikkeavat merkittävästi toteumatiedoista, tulisi verotulojen viivästyttämisestä johtuvien korvausten ja vähennettävien viivästyskorkojen määrää myöhemmin täsmentää vastaamaan toteutunutta, mikä edellyttäisi lain muutosta (HE 32/2020 vp, s. 6). Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä tehtyjen arvioiden mukaan kuntien verotulojen väliaikaisen pienentymisen arvioitiin olevan yhteensä 547 miljoonaa euroa. Verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuva verotulojen pieneneminen on kuitenkin jäänyt odotettua selvästi alhaisemmaksi. Uusimman arvion mukaan verotuksen maksujärjestelyjen muutokset vähentäisivät kuntien verotuloja vuonna 2020 yhteensä 114 miljoonaa euroa. Verotulojen viivästyttämisestä johtuvien määräaikaisten korvausten tarkoituksena on tasapainottaa verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvia vaikutuksia kuntien talouteen vuonna 2020 ja korvaukset ovat kokonaisuutena arvioiden kustannusneutraaleja, sillä vuonna 2020 maksettava korvaus vähennetään kunnilta viivästyneiden verotulojen kertyessä. Tämän vuoksi korvausten määrä olisi perusteltua täsmentää vastaamaan todellista viivästyvien verotulojen määrää.

## **2 Ehdotukset ja niiden vaikutukset**

### **2.1 Keskeiset ehdotukset**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 b §:ää siten, että vuonna 2020 kunnille maksettavien verotulojen viivästymisestä johtuvien määräraaikaisten korvausten määrä tarkistettaisiin vastaamaan uusinta arviota verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 väliaikaisesti aiheutuvasta kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymisestä. Verotulojen viivästymisestä johtuvien määräraaikaisten korvausten tarkistettu määrä olisi yhteensä 114 miljoonaa euroa nykyisen 547 miljoonan euron sijasta. Kunnallisverotulojen viivästymisen perusteella kunnille maksettavien korvausten määrä olisi yhteensä 98 miljoonaa euroa, yhteisöverotulojen viivästymisen perusteella maksettavien korvausten määrä yhteensä 7 miljoonaa euroa ja kiinteistöverotulojen viivästymisen perusteella maksettavien korvausten määrä yhteensä 9 miljoonaa euroa. Perusteita, joiden mukaisesti korvaukset kohdennetaan kunnille, ei muutettaisi.

Lisäksi maksettavien korvausten perusteella veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta voimassa olevan lain mukaan vuonna 2021 tehtävä vähennys jaksoitettaisiin tehtäväksi vuosina 2021 ja 2022 sen mukaisesti, miten vuodelta 2020 viivästyvien verotulojen arvioidaan kertyvän kunnille. Vähennykset vuosina 2021 ja 2022 tehtäisiin siten, että kunnallisveron osalta vähennys on yhteensä 75 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 23 miljoonaa euroa vuonna 2022, yhteisöveron osalta yhteensä 4 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 1 miljoonaa euroa vuonna 2022 sekä kiinteistöveron osalta yhteensä 7 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 2 miljoonaa euroa vuonna 2022. Yhteisöveron osalta vuonna 2020 maksettava korvaus on suurempi kuin vuosina 2021 ja 2022 tehtävät vähennykset, mikä johtuu siitä, että kuntien yhteisöveron jakoosuutta on korotettu vuodelle 2020.

Samassa yhteydessä tarkistettaisiin maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioitu määrä, joka lisätään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vähennettävään euromäärään. Maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvan viivästyskoron arvioitu määrä olisi kunnallisveron osalta 2 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 1 miljoonaa euroa vuonna 2022. Yhteisö- ja kiinteistöveron osalta viivästyskoron määrä arvioidaan vähäiseksi, minkä vuoksi niitä ei voimassa olevasta säännöksestä poiketen ehdoteta lisättävän vähennettävään euromäärään.

### **2.2 Pääasialliset vaikutukset**

Verotulojen viivästymisestä johtuvien korvausten määrä pienenesi yhteensä 433 miljoonalla eurolla. Verotuksen maksujärjestelyjen helpotuksille ei ole ollut tarvetta keväällä 2020 arvioidussa mittakaavassa, minkä johdosta verotulojen viivästyminen on jäänyt selvästi arvioitua vähäisemmäksi. Ehdotettu muutos olisi kokonaisuutena arvioiden kustannusneutraali, sillä maksettujen korvausten määrää vastaava veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta tehtävä vähennys pienenesi vastaavasti.

Maksujärjestelyissä maksuaika voi olla enimmillään 24 kuukautta, minkä johdosta kunnat saavat osan viivästyvistä verotuloista vuonna 2022. Jaksottamalla voimassa olevan lain mukaan vuonna 2021 tehtävät vähennykset vuosille 2021 ja 2022 varmistettaisiin, että vähennykset toteutuvat samanaikaisesti viivästyvien verotulojen kertymisen kanssa.

Verotulojen viivästymisestä johtuvien korvausten touko-syyskuussa 2020 maksettu yhteismäärä on 341,9 miljoonaa euroa, eli 227,9 miljoonaa euroa yli tämän esityksen mukaisen korvausten yhteismäärän. Muutokset otettaisiin huomioon loppuvuoden valtionosuusmaksatusten yhteydessä.

### **3 Asian valmistelu**

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Asian kiireellisyyden vuoksi esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja.

Esitys on käsitelty kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

### **4 Voimaantulo**

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian. Tarkoituksena on, että esityksen mukaiset muutokset voitaisiin ottaa huomioon lokakuun 2020 valtionosuusmaksatuksissa.

### **5 Suhde muihin esityksiin**

Esitys liittyy esitykseen vuoden 2020 viidenneksi lisätalousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lisätalousarviossa ehdotetaan valtion korvausta kunnille veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen menetyksistä vähennettäväksi 429 miljoonaa euroa vaikutusarvioiden muutoksista johtuen (momentti 28.90.35).

### **6 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys**

Verotulojen viivästymisestä johtuvien määräaikaisten korvausten tarkoituksena on tasapainottaa verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvia vaikutuksia kuntien talouteen vuonna 2020. Ehdotetulla lakimuutoksella tarkistettaisiin korvausten määrä vastaamaan uusinta arviota verotulojen viivästymisestä. Esityksellä ei puututa perustuslain (731/1999) 121 §:ssä suojattuun kunnan verotusoikeuteen ja oikeuteen päättää omasta taloudestaan.

Hallitus katsoo, että esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

*Ponsi*

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus*

## **Laki**

### **kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 36 b §, sellaisena kuin se on laissa 293/2020, seuraavasti:

#### **36 b §**

##### *Verotulojen viivästymisestä johtuva määräaikainen korvaus*

Vuonna 2020 toteutetuista verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista johtuvaa kuntien arvioitua verotulojen viivästymistä vastaava euromäärä maksetaan kunnille vuonna 2020. Vastaava euromäärä lisättynä maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioidulla määrällä vähennetään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuosina 2021 ja 2022.

Kunnallisverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 98 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille verovuoden 2020 verontilityksissä sovellettavien kunnallisveron jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Yhteisöverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 7 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille yhteisöveron vuoden 2020 jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Kiinteistöverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 9 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille vuodelta 2019 toimitetun kiinteistöverotuksen kuntakohtaisten osuuksien suhteessa. Vähennykset vuosina 2021 ja 2022 tehdään vastaavin perustein siten, että kunnallisveron osalta vähennys on yhteensä 75 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 23 miljoonaa euroa vuonna 2022, yhteisöveron osalta yhteensä 4 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 1 miljoona euroa vuonna 2022 sekä kiinteistöveron osalta yhteensä 7 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 2 miljoonaa euroa vuonna 2022. Maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvan viivästyskoron arvioitu määrä on kunnallisveron osalta 2 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 1 miljoona euroa vuonna 2022.

Tässä pykälässä tarkoitettujen korvausten maksamiseen ja hallinnointiin sovelletaan 48 §:n 1 momenttia, 49 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 50—53 ja 61—63 §:ää. Muutoksenhausta säädetään 12 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 10.9.2020

**Pääministeri**

**Sanna Marin**

Kuntaministeri Sirpa Paatero

**Laki****kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 36 b §, sellaisena kuin se on laissa 293/2020, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

## 36 b §

## 36 b §

*Verotulojen viivästymisestä johtuva määrälläinen korvaus**Verotulojen viivästymisestä johtuva määrälläinen korvaus*

Vuonna 2020 toteutetuista verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista johtuvaa kuntien arvioitua verotulojen viivästymistä vastaava euromäärä maksetaan kunnille vuonna 2020. Vastaava euromäärä lisättynä maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioidulla määrällä vähennetään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2021.

Kunnallisverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 422 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille verovuoden 2020 verontilityksissä sovellettavien kunnallisveron jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Yhteisöverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 45 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille yhteisöveron vuoden 2020 jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Kiinteistöverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 80 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille vuodelta 2019 toimitetun kiinteistöverotuksen kuntakohtaisten osuuksien suhteessa. Vähennykset vuonna 2021 tehdään vastaavin perustein. Maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvan viivästyskoron arvioitu määrä on kunnallisveron osalta 20 miljoonaa euroa, yhteisöveron osalta 2 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron osalta 3 miljoonaa euroa.

Vuonna 2020 toteutetuista verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista johtuvaa kuntien arvioitua verotulojen viivästymistä vastaava euromäärä maksetaan kunnille vuonna 2020. Vastaava euromäärä lisättynä maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioidulla määrällä vähennetään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuosina 2021 ja 2022.

Kunnallisverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 98 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille verovuoden 2020 verontilityksissä sovellettavien kunnallisveron jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Yhteisöverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 7 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille yhteisöveron vuoden 2020 jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Kiinteistöverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 9 miljoonaa euroa, joka maksetaan kunnille vuodelta 2019 toimitetun kiinteistöverotuksen kuntakohtaisten osuuksien suhteessa. Vähennykset vuosina 2021 ja 2022 tehdään vastaavin perustein siten, että kunnallisveron osalta vähennys on yhteensä 75 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 23 miljoonaa euroa vuonna 2022, yhteisöveron osalta yhteensä 4 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 1

*Voimassa oleva laki*

Tässä pykälässä tarkoitettujen korvausten maksamiseen ja hallinnointiin sovelletaan 48 §:n 1 momenttia, 49 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 50—53 ja 61—63 §:ää. Muutoksenhausta säädetään 12 luvussa.

*Ehdotus*

*miljoona euroa vuonna 2022 sekä kiinteistöveron osalta yhteensä 7 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 2 miljoonaa euroa vuonna 2022. Maksujärjestelyjen muutoksista aiheutuvan viivästyskoron arvioitu määrä on kunnallisveron osalta 2 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 1 miljoona euroa vuonna 2022.*

Tässä pykälässä tarkoitettujen korvausten maksamiseen ja hallinnointiin sovelletaan 48 §:n 1 momenttia, 49 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 50—53 ja 61—63 §:ää. Muutoksenhausta säädetään 12 luvussa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

. .